Ч. 86 (13.631). Львів, понеділок 2. квітня 1934. Poczłowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і завер. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вивезли на Соловки.

З певного джерела довідуємося, що перед кількома днями вивезли з Харкова на Соловки видного артиста українського театру „Березіль" галичанина з роду, **Осипа Гірняка.** З того самого джерела дістаємо інформації, що положення українців у Харкові тепер страшне і незавидне. Постишівщина шаліє та торощить усе українське без розбору. Їй у всьому йдуть на руку малороси Затонський, Войцеховський та інші Любченки.

Річниця виступлення Японії зі Союзу Народів.

Дня 27. березня ц. р. минув рік від часу, коли Японія виступила зі Союзу Народів. Совітська преса повідомляє, що в Токіо з тієї нагоди відбулися окремі паради в японській армії. У всіх полках команданти виголошували до жовнірів промови, в яких між іншим особливо підчеркували вагу „місії старшин і вояків" в обличчі назріваючих подій у світі. Військовий міністр Хаясі в інтерв'ю, оголошеному в щоденнику „Дугай Сіоґіо" сказав: „Напружений стан у світі виключає оптимізм. Потрібна тверда рішучість, щоби перемогти тривалу крізу. Необхідно доложити усіх зусиль, щоби поставити країну на тверду базу безпеки і сприяти в той-же час загальному мирові".

З тоїж нагоди совітська преса пише, що Японія в поспішному темпі готовиться до війни з Совітами. Підготовляє матеріяли для сфорсування пустині Гобі у випадку наступу. В тій цілі приготовляє весь необхідний матеріял для негайного вибудування залізниці через пустиню Гобі, її мавби прокладати рівночасно з просуванням армії. Далі в совітській пресі находимо ревеляції про те, що Японія замовила для военних цілей великі маси мясних і рибних консерв у скандинавських державах. Перший транспорт консевр у сумі 5 міліонів пушок уже відставили до Японії.

Знов-же російська еміґрантська преса впевняє, що це не японці а большовики замовили дуже багато консерв у скандинавських державних фабриках виключно для военних цілей. Перші транспорти замовлених консерв мають наспіти до СРСР уже в половині травня ц. р. Та сама російська еміґрантська преса інформує крім того, що для военних цілей Совіти замовили багато текстильних виробів у лодзьких і бельських мануфактурних фабриках.

Словом з тих ревеляцій виходить, що обі ці держави готовляться поважно до війни. Нема сумніву, що в звязку з тією підготовчою метушнею на великих товарових біржах сильно підскочила в ціні бавовна і деякі роди дерева, що можуть мати запотребування для военних цілей. Зате на харківській т. зв. національно-політичній біржі впала у звязку з таким положенням цілковито ціна на життя всіх тих людей, що звуть і вважають себе українцями.

Ось і ті цікаві вістки та комбінації, що пролітають пресу в звязку з річницею виступлення Японії зі Союзу Народів та в звязку зі святкуванням тієї річниці в японській армії.

Несправедливости слід направити.

ПАРИЖ, 31. III. Спеціяльний висланник „Петі Паризьєн" мав розмову з Мусолінієм на тему актуальних політичних проблем. Ствердивши, що останній римський протокол не є спрямований проти якоїсь держави, Мусоліні обговорив взаємини з Францією, які значно поправилися. Він ствердив, що італійський плян ближчий французькій тезі, ніж якийсь інший, бо залишає Францію при теперішнім її озброєнні і дає певні гарантії безпеки. Щодо ревізії трактатів, то вона все актуальна, особливо для тих, що чуються покривдженими. Ті несправедливости слід направити. На закінчення Мусоліні заявив, що війна в Европі не є така близька, а фашистівський уряд не буде тим урядом, що підложить вогонь під бочку з порохом.

Ширіть наш часопис!

Найкраща писанка.

З усіх далеких земель, де тільки живуть українці, а то й з ближчих західних і північних окраїн приходять до нас сумні вістки, про грізну денаціоналізацію наших людей, полишених самим собі. Діти українських батьків часто не знають навіть своєї української мови й не відають, хто вони... Батько й мати, самі звичайно мало або зовсім неграмотні, заняті своєю важкою буденною працею, не мають змоги подбати про відповідне національно-громадське виховання своїх дітей, не передплачують української преси, ані не купують книжки.

І так пропадають для народу одиниці, цілі родини, цілі громади. Пропадають десятки, сотки і тисячі наших братів заточенців, серед чужого окруження і чужих впливів, на далекому Сході і Заході. Пропадають на західних і північних окраїнах.

Одиноким засобом, що врятує їх душі, може бути ще українська книжка. Через те й звертаємося до усього Українського Громадянства з гарячим закликом і проханням прийти з допомогою своїм братам. Поміч мусить бути негайна й щедра, у формі дарових книжок та грошевих датків на їх закупно й оправу та на кошти пересилки. Українське друковане слово дуже причиниться до скріплення національної свідомости наших братів тут і на еміґрації, посилить почуття національної свідомости й єдности, піднесе їх до рівня повновартних українських громадян.

Є в нас фонд „Книжка на захід". Він вислав уже досі цілі тисячі книжок. Та того замало. Жертвенність нашого громадянства і наших видавництв мусить бути така велика, як того вимагає вже не поміч, а просто ратунок перед страшною загрозою і велитенськими втратами.

Без помочі громадянства ми не всилі полагодити масових просьб із наших західних і північних окраїн, від еміґрації з Европи, Азії, Африки й Америки, не можемо заспокоїти стихійного гону за рідним, українським, виховним і будуючим словом.

Велика відповідальність за те паде на нас усіх, на загал ідейного й свідомого українського громадянства.

Усі українські установи, при укладанні буджетів і при розділюванні зисків обовязані призначити гідні квоти на скріплення й поширення тієї акції.

При всяких нагодах громадянського і приватного характеру збирайте датки на вище згадану ціль.

Віримо, що наш заклик найде живий і щирий відгомін серед українського громадянства.

Датки просимо слати чеками Т-ва „Просвіта" (фонд „Книжка на захід", Львів, Ринок ч. 10. І. пов.).

Швайцарія проти вступу Совітів до Ліґи Націй

З нагоди звістки про можливе приступлення Совітів до Ліґи Націй, „Журналь де Жєнев" пише в передовій з 27. ц. м.: „Моральний авторитет Л. Н. у значній мірі занепав, коли покликано заступників Совітів взяти участь у конференції розброєння. Народи цілого світа мають, що Совіти безоглядно зломили приречення, яке дали добровільно, розірвали умови, які вони підписали, заняли силою баґнетів державу, незалежність якої вони визнали. Означення напасника, дане совітською делеґацією, якраз підходить до поведінки самого СРСР. До женевської вівчарні принято степових вовків, переброних за овечок. Отже нема чому дивуватися, коли престіж Союзу Народів зискав наслідком того удар в опінії народів. Сьогодні говорять вже про те, щоб піти дальше та вмістити в ідеалістичній інституції Вільсона заступників брутальної сили. Це завдало би Союзові Народів рішаючий удар, від якого він уже не віджив би. Деякі наслідки цього можна вже передбачити. Більшовики знаючи, що деякі великі держави їх потребують, хочуть поставити свої умовини, а саме, як твердить „Еко де Парі" вони заждають, щоби їх признали держави, члени Союзу Народів, які досі не мали дипльоматичних зносин з СРСР, наприклад Голяндія, Данія, Фінляндія, Швайцарія і т. і. Але коли тим державам поставлять жадання, щоб вони згодилися на диктат, з яким вони мають удержувати дипльоматичні зносини, то на таку тяжку образу може бути лише одна відповідь: „Вибирайте між СРСР і нами: в той день, коли Совіти вступлять до Союзу Народів, ми з нього виступимо".

Але Совіти справді не потребують вступати до Союзу Народів, щоб завдати йому останній удар. Цей удар вже завдали держави, які вважають можливим бачити більшовиків у Женеві.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА)

Ще дві апостольські адміністратури в Галичині!

Львів, 1. квітня.

Краківський „Ілюстровани Курер Цодзенни" подав сензаційну вістку, що з почину комісії „Про Руссія" повстав **проект відокремити із станиславівської дієцезії кільканацять гірських деканатів**, що охоплюють територію, замешкану гуцулами, тому, що в південних повітах стан. дієцезії шириться **протестантизм**. З уваги на те, рішено видати зарядження, подібні до тих, які зроблено на Лемківщині з приводу поширення там православія, себто утворити окрему апостольську адміністратуру.

Нас повідомляють з ватиканських кругів, що істнує ще й другий проект тоїж комісії, а саме: **відокремити шість великих деканатів: гусятинського і борщівського зі станиславівської дієцезії і теребовельського, грималівського, скалатського та збаражського з львівської архидієцезії**, з яких малаб бути утворена окрема апостольська адміністратура з осідком у **Теребовлі**. Мета цієї нової адміністратури: охорона гр.-кат. населення від погубних впливів **безбожництва** зі Сходу (це все граничні повіти!) і **латинізації з заходу**. На адміністратора на цьому терені висувають польські кола при Ватикані відомого посла ББ. **о. Яворського**, подібно, як на Лемківщину на місце о. д-ра Нагорянського, що відпекується від тої почести, тіж круги лансують кандидатуру широко відомого **о. Ількова, б.** соймового посла з 1922 р. і провідника т. зв. „хлібоїдів".

Війна за 5 літ.

Найбільша анґлійська асекурація Лойдс, яка приймає обезпечення від всього можливого у світі, тепер ще прийме обезпечення перед стратою в новій европейській війні. Приймає ще на два роки, хоч за високу оплату. Але не прийме на 5 літ. Як видко, в Льондоні рахують, що до 5 літ буде нова війна.

—o—

Неспокій в Індіях.

У святому місті ґіндусів Аймдгія коло Фізабату прийшло до поважних заворушень між населенням магометанським і ґіндуським. В часі тих подій 3 особи вбито, а 20 ранено. Юрба знищила 3 мечети і спалила багато домів. Заворушення вибухли наслідком зневаження „святої корови".

Комуністи в чеській армії.

Чехословацька влада оголосила офіціяльний комунікат про викриття широко розгаленої комуністичної організації, що управляла шпигунство в чеській армії. Аґенти тієї організації вели крім того революційну пропаґанду. У звязку з тим переведено кількасот ревізій та арештовано 200 осіб.

—o—

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 2. КВІТНЯ 1934.
(З конкурсу „Діла" під гаслом „Кожний може стати письменником.")

Г.

Один концерт.

Не знаю, яка найцікавіша моя пригода. Їх було в мене багато, всі однаково сильні, однаково живі й цікаві. Та знаю, яка з них найприємніша.

Дивуюся дуже, чому так мало люди займаються тим, що діється в глибинах їх душ. Скільки правди й скільки неправди відкрити можна, коли так справді пильно, уважно й глибоко приглянутися своїй душі і чужій на межі підсвідомости.

Концерт Тірка в салі кіна „Аполльо". Грає Вася Пшигода, славний чеський скрипак. Сиджу на найдешевшому місці, там, де грає орхестра підчас фільми, зовсім близенько скрипака. Публика, як звичайно та, котра любить направду музику. Всі добрі музики, котрі приїзджають у Львів, мають свою дібрану публику. Вона зіграна зі собою, зєднана тим самим почуванням, тому так добре і приємно сидіти на таких концертах у тій салі. Той добрий настрій витає кожного артиста з далекого світа, щоби частинкою своєї великої, гарної душі розрадувати душі тих, що чекають.

Виходить Пшигода, кланяється. Низький, бльондин, грубий, дуже, дуже дрібничково убраний; короткі, білі руки з брилянтом. Так страшенне нецікавий і несимпатичний мені, що мені просто хочеться встати й вийти. Він хіба не може нічого заграти. Це лише, ті руки!

Перші звуки. Техніка: світовий артист. Так — собі.

Публика приймає гру без участи. Холодні оплески. Сиджу і нічого. Займаюся своїми думками. Нараз хтось пильно дивиться мені в лице. Падають дві цятки, дві дивні, цілком, цілком сині без жадної домішки цятки-очі. Пшигода дивиться на мене. Ні, таких цікавих, таких правдивих повних очей ще ніколи я не бачила. Ах, це ти? То ти весь в очах скінчений, замкнений в очах? Не спускаю очей з нього, він з мене.

Ніколи я нічого не творила, але пробувала сили своєї душі. Ніколи не переживала моментів, які переживають великі артисти, коли захоплюють юрбу, але знаю, що значить момент, коли чуєш, що ти твориш хвилину, що та хвилина така, якою хочеш її мати.

Знаю, що значить, розбудити душу в людині і знаю, як і що робити, щоби та душа була творча. Страшенне люблю людські душі.

Дві цятки на моїй душі, а там загаслі два світла, бліді. Треба вам думки, треба вам моменту, треба краси.

Ось маєш мене. Грай, навіщо буду говорити тобі? Я багато, багато знаю й довго моглаб розказувати.

Чуєш? Очі зачинають блистіти, звуки зачинають набирати краски, мягкости й життя.

Грає душа.

Чи не вона це затопила свої дивно голубі очі в мою душу? Я зависла своєю волею на білих руках.

Думками оповідаю йому про небо, що краще воно від найкращих очей, розказую йому про сонце, що тепліше воно від найтепліших уст, про душу та її гру, що цікавіша і живіша від усіх творів на світі.

Що сталося? Що діється з людьми? Люди пяніють, плачуть, щось дивне, невисловлене наповнило всю салю. Ах гра! Яка жива, яка прегарна, незабутня. Як він грає! — Люди бояться моменту, коли він урве і не вийде більше заграти. Чіпаються його очима: грай-грай!

Кінчить. Останній звук, останній поклін. Більше не вийде, більше грати не буде. Неодин зпоміж публики плаче. Майже ніхто не рухається, щоб вийти зі салі.

Дві сині цятки з глибоким усміхом подякою падають на моє серце. Останній погляд в тій салі Васі Пшигоди.

Стоїть авто. Артист відїзджає. Оглядається в юрбі, когось, когось шукає, — не може найти. А все таки щось відривається від його душі, щось, що на завсіди лишиться тут, на одному місці, коли він буде їздити по світі. Щось запало йому в душу, щось, що приросте до ньої, зіллється з нею і піде за ним світами.

Чи буде ще коли такий вечір? Чи заграє він іще коли так, як нині?

Авто рушає. Юрба розходиться.

Іду. На небі повний місяць. Холодний сніг, мороз.

Вулиці прижмурені, тихі.

Направду, всі, що ходять на концерти до салі „Аполльо" і чули Пшигоду не можуть забути тої гри. Але ніколи вдруге не доведеться їм пережити того, що пережили тоді, в той вечір грати.

Колись може, як він буде знов у нас грати, зважусь і спробую зробити щось такого, щоб в ньому пригадало би той вечір і щоб він міг заграти той спомин. Я вкинула в нього частинку душі, а він свою до моєї.

—o—

Закарпаття.

МІН. БЕНЕШ ПРИЇЗДИТЬ НА ЗАКАРПАТТЯ.

Міністер Бенеш має приїхати до Ужгороду 27. V. н. р. пополудні. Того самого дня від вечора буде приймати депутації, а вечором в городському кіні виголосить промову про актуальні політичні справи. Має теж висловитися в справі автономії Підк. Руси. Другого дня передполуднем виїде до Мукачева і там також у кіні буде реферувати про сучасну політику. Такі самі реферати відбудуться в Берегові, Севлюші і в Хусті. Міністер Бенеш приїздить на запрошення закарп. міст. Краєвий президент Розсипаль покликав краєве заступництво, щоб обговорити й установити програму приняття. („Українське Слово".)

СВЯТА ШЕВЧЕНКА.

Свята Шевченка відбулися в цьому році в дуже багатьох місцевостях Закарпаття, при чому взяли в них масову участь як молодші, так і старші. Велике Шевченківське свято відбулося у Ужгороді з добірною програмою. Вступне слово виголосив д-р М. Бращайко.

СВЯТОЧНІ АКАДЕМІЇ В ЧЕСТЬ О. А. ВОЛОШИНА.

Громадянство в **Хусті** незвичайно імпозантно віддало честь найбільше заслуженому громадянинові Закарпаття о. А. Волошинові з нагоди його 60-літніх уродин і 35-літньої діяльности. В неділю 18. III. в 5. годині була в Хусті академія з такою програмою: святочну промову виголосив Д. Митрович, голова чит. „Просвіти". Відтак співи, декламації а наприкінці драма „Підк. русини". При цій нагоді всі українські товариства вислали до Ужгороду памятну грамоту Ювилятові, а читальня „Просвіти" замовила собі більший образ о. А. Волошина.

В неділю 25. м. м. в год. 4-ій прибула до Воровича кінна бандерія з **Перечина** назустріч о. А. Волошина, який прибув автом з Ужгороду. При вступі в Перечині очікувала Ювилята маса народу. Від громади Перечина зустрів о. А. Волошина промовою староста Іван Качала, який підкреслив великі заслуги о. Волошина на полі нашого культурного відродження. Величавий похід в супроводі орхестри рушив селом до горож. школи, де відбулася святочна академія. Промову виголосив упр. школи І. Курах. Далі були співи, орхестра, декламації, хорові і сольові пісні, в яких виступали читальні з околиць, а також „Січ" з Перечина.

ПОСВЯЧЕННЯ ПРАПОРУ ЧИТ. „ПРОСВІТИ" В М. БИЧКОВІ.

Читальня „Просвіти" в М. Бичкові 4. III. влаштувала святочну академію в честь през. Масарика та кобзаря України Т. Шевченка. Промову виголосив уч. В. Ткачук, інші точки програми виготовила С. Бойчуківна. Успіх був повний. 7. III. відбулося посвячення прапору „Просвіти". Похід рушив у супроводі орхестри до вел. бичківської церкви, де о. декан Мочкош посвятив прапор „Просвіти", при чому виголосив теплу, патріотичну промову, якої Бичків з уст священика ще ніколи не чув. Пояснив значіння прапору і між іншим сказав: „Несіть цей прапор високо, високо, як інші культурні народи! Боріться, працюйте, сійте просвіту і йдіть з народом за народ!" По тих словах поцілував прапор. Не всім панкам подобалась та промова. По Службі Божій рушив похід і коло памятника Масарика спинився, де орхестра заграла державні гимни. Цілий Бичків був захоплений тим святочним походом.

—o—

Великий землетрус.

МОСКВА, 31. III. ПАТ. Землетрус, який навістив учора Румунію, дався відчути також на Україні, в Києві та Житомирі. В Києві тремтіли вікна в будинках.

Страх перед німецькою армією.

ПАРИЖ, 31. III. ПАТ. „Меркюр де Франс" приносить статтю, присвячену мобілізації німецької армії. Як виходить із цифер у 1932 р. Райхсфера має 4.300 старшин, 21.000 підстаршин і 64.000 вояків. Один підстаршина припадає на 3 вояків, підчас коли нормальне відношення представляється як 1:15. Компанія Райхсвери має 30 підстаршин, підчас коли в моменті мобілізації компанія має 9 підстаршин. З того виходить, що в кожній компанії в теперішному численному стані будуть створені з моментом мобілізації три нові одиниці. Райхсвера має 119 полковників, складаючись тільки із 41 полків та 703 вищих старшин, приділених до 265 теперішніх баталіонів. У кожному полку піхоти находиться 3 полковників, в кожному полку артилерії 6 полковників. Тепер Райхсвера складається з 21 дивізій піхоти і 7 дивізій змоторизованих. Крім трьох баталіонів, дозволених версайським трактатом, в кожному полку є ще четвертий, заборонений трактатом. Ті останні одиниці призначені до створення нових відділів на випадок мобілізації. Щодо военного матеріялу Німеччина має його в достаточній скількости. В останніх часах продукція военного матеріялу сильно зросла.

Інститут національної культури чи твердиня обскурантизму?

Історія „Народнього Дому" у Львові та його нинішний жалісний стан.

За „Бунтом Млодих" ч. 5. з 19. III. 1934.

III. КІЛЬКАДЕСЯТИЛІТНІЙ І ДОСІ НЕРІШЕНИЙ ПРАВНИЙ СПІР.

Осьтак з накресленого історичного нарису (гл. вчорашнє „Діло" — Прим. Ред.) не можна би ніяк виміркувати: у чому саме полягає спір за Народній Дім, чому його власниками а радше посідачами кількакратно займалися австрійські власти, розвязуючи вкінці Товариство, що управляло Народнім Домом, і чому польські власти також цієї справи остаточно не управильнили?

Отож ця медаля має дві сторінки: одну **правну**, надзвичайно замотану, як це лише правники вміють кожну справу впродовж кількадесятилітнього процесу помотати, — і сторінку **політичну**, яку кожноразові **beati possidentes** так інтерпретують і використовують, як це їм здається (та вконче є) річю доцільною. Про третій бік тієї справи — **здоровий розум і людську чесність** — мало назагал говориться і чується, тому і я зважуся висловити про нього свою скромну думку на самому кінці цих міркувань, хоча наївні ідеалісти твердять, що саме від того кінця слід завжди всі справи розглядати...

Так отже, що торкається правної сторінки, то її головні обриси представляються так: істнує спір, чи Народній Дім є власністю Т-ва „Руско-Народного Інституту", як статутової організації з означеною скількістю членів, виключно від яких залежить доля і діяльність тієї установи і її маєтків, — чи це **національна фондація**, власність цілого громадянства, що має широкі громадські завдання і підлягає громадській контролі, отже є адміністрована в спосіб, який уможливлює ту контролю. Первісно дарована реальність була заінтабульована на „**Studienfond**", а Товариство „Руско-Народний Інститут" повстало грубо пізніше, отже виринає спір за інтерпретацію первісного декрету даровизни. Маєтки, придбані вже після уконституювання названого Т-ва, були заінтабульовані на нього, але і тут також істнує зачіпна точка для квестіонування його прав, тому, що при затверджуванні його статуту власти покликалися на первісний декрет даровизни, заінтабульованої на кого іншого, а маєтки, що їх Т-во придбало чи дістало шляхом даровизн, ніколи не булиб найшлись у руках Т-ва, колиб не було тої першої даровизни, випрошеної Головною Руською Радою, і колиб не було загально-національної збірки, яка спопуляризувала фірму і ціль. Колиж при нагоді відновлення грунтових книг у Львові Т-во „Руско-Народний Інститут" зголосило 28. X. 1885 подання до суду на переінтабулювання головного будинку Нар. Дому (величезної реальности при вул. Рутовського 22 у Львові, вибудованої в 1864 р. разом з церквою, готовою в 1909 р., на згарищі німецької Академії), — спротивилася тому громада м. Львова, зголошуючи свої претенсії — в імені „руских громадян м. Львова". На судовій розправі 9. IX. 1889 Прокуратура Скарбу зголошує внесок заінтабулювати ту реальність **для фондації**, при чому покликується на рескрипт намісництва з 20. VIII. 1889. Намісництво з свого боку виходило з заложення, що треба тут застосувати клявзулю, зроблену при затверджуванні статуту Т-ва „Руско-Народний Інститут", щоби назване Т-во вело управу маєтком без нарушення прав, добутих первісним декретом. Тому, що громада м. Львова зреклася своїх претенсій, рескрипт львівського намісництва, підтриманий Прокуратурою Скарбу, був затверджений 12. січня 1909 р. міністерством внутрішніх справ, і на цій підставі переведено обі згадані інтабуляції: будинок Народнього Дому і церкву на фонд, у гіпотечних виказах чч. 377 і 61 грунтової книги середмістя. Т-во „Руско-Народний Інститут" процесувалося до Найви-

шого Адміністраційного Трибуналу у Відні, але справи не виграло, хоч Адміністраційний Трибунал не входив у мерітум справи, признаючи постановою з дня 25. IV. 1910, що рішає тут інтерпретація первісного акту, висловлена відповідною адміністраційною владою.

IV. СУТЬ КОНФЛІКТУ: ПЕРВІСНІ ЦІЛИ Н. ДОМУ ТА ОБЛИЧЧЯ ЙОГО ПІЗНІШИХ ВОЛОДАРІВ.

Навіщож отой цілий правний спір, ким є спірні сторони, чому саме Товариство, що повстало як спадкоємець Головної Руської Ради, одної і спільної політичної організації тодішніх всіх галицьких русинів (українців, — назва тут зовсім байдужа, бо річ іде тут про все населення краю) у пізніших роках своєї діяльности виступало і надалі — після його розвязання — устами свого правного заступника і своїх 6. членів виступає проти концепції про фондацію Народнього Дому, — і яку ролю на тлі того всього галіматіясу грає польський уряд?!

Суть справи не у параграфах і соломонових правних інтерпретаціях ріжних декретів, рескриптів, оречень і актів, яких назбиралось уже цілі стирти та зпосеред яких ми старалися вичислити лише найважніщі, — і так уже на клопіт ш. читачів, — а в еволюції суспільних сил, якої стримати не можуть ніякі рескрипти і статути найбільших можновладців. Конфлікт полягає саме на величезній розбіжності поміж характером і культурними цілями Головної Руської Ради з 1848 року, ініціятора і первісного власника Народнього Дому, та пізнішими його адміністраторами в особах членів Т-ва „Руско-Народний Інститут“. Це Товариство не істнує, але істнує дальше **політична спільнота**, яка вяже більшість його членів, що ще остали при житті. Та політична спільнота простягається теж на всіх пяти державних комісарів Народнього Дому з польських часів, а своїм ідеольогічним і культурно-політичним вістрям звертається проти — **українців**. І тут саме доходимо до кореня найбільшої болячки сучасної польсько-української дійсности, моменту найбільшого заогнення польсько-українських взаємин, до тактики урядових чинників, яка змобілізувала проти них суцільний фронт цілого українського громадянства без ріжниці політичних переконань та яка в надзвичайний спосіб радикалізує українські настрої: підтримування польською стороною на терені Східної Галичини москвофільського руху, чи радше — вірніше кажучи — того малого гуртка москвофілів, який черпає свою силу **виключно** з джерела тої польської підтримки, а українському народові відмовляє навіть його національного імени!!

(Дальше буде). **І. Кедрин.**

Перемога параґвайців.

З Асунціон повідомляють, що параґвайські війська осягнули велику перемогу над болівійською армією. Переможний бій зведено під Канадатарією. Дивізію болівійської піхоти і полк кавалерії розбито на хамуз. Число бранців, взятих болівійцями, перевищає 1000. Командант 18 п. болівійської піхоти Бавія скінчив самогубством. Офензива параґвайців розвивається на цілому фронті.

Замах на Братіяну.

На провідника румунської ліберальної партії Діку Братіяну доконано 29. ц. м. в селі Черниця під Букарештом револьверового замаху. Коли Братіяну з кількома членами партії вертався з передвиборчого віча автом до Букарешту, хтось стрілив до нього кілька разів і втік. Кулі попали в самохід, одначе з людей не ранили нікого. Поліція думає, що замах виконали фашисти „Залізної гвардії“.

Пропаґанда за відірванням Сибірі від Совітів.

Американський журналіст Джеймс Янг, кореспондент „Юниверсел Сервис“, телеграфує з Токіо, столиці Японії:

Бувш. царський полковник Ф. Поротіков, котрий тепер живе в Японії, предложив японській владі плян відірвання Сибірі від Совітів і створення з неї сибірської монархії під охороною Японії, на зразок манджурської монархії. Він предложив Японії, щоби дала для цього пляну воєнну і фінансову допомогу.

Кажуть, що впливові кола в Японії піддержують плян Поротікова, вважаючи, що він згідний з гаслом японських націоналістів „Азія для Азіятів“.

Поротіков хоче оснувати в Токіо Т-во Сибірської Держави.

Польсько-московське братання на границі і розмови про Україну.

НЮ ЙОРК, 15. березня. (Вл. кор.). Тутешній денник „Івнинг Джернел“ поміщує чергову статтю свого европейського кореспондента Гурберта Никербокера, писану із Стовпців на польсько-совітській границі.

Никербокер переповідає свої розмови з польськими офіцирами про положення на границі і приходить до висновку, що теперішні відносини пограничної сторожі обох країв дуже сердечні. Як перше там були безнастанні перепалки між пограничною сторожею, так тепер одні заходять до одних в гості до пограничних кватир і ведуть навіть політичні розмови.

Між іншими розмовляють і про Україну. Поляки впевнюють, що погрози Альфреда Розенберга про заняття України Німеччиною не мають причини викликувати підозріння серед совітських урядовців, бо поляки на це не допустять. Коли Німеччина схоче заняти Україну, то мусить наперед заняти Польщу — так міркують польські пограничні старшини, отже це не є для поляків ніякий інтерес. Тому і плани Гітлера щодо України не є ніякою принадою для поляків; навпаки, ще й пострахом.

Такі розмови причиняються до успокоєння совітських офіцирів і тому вони сердечно стискають руку полякам.

—o—

Сталін готує молодь до війни.

З Москви повідомляють: Конференція піонірів (большовицьких скавтів) післала до „вожда“ Осипа Сталіна такий привіт: Прирікаємо, що виповнятимемо всі вказівки — вчитись воєнного ремесла для підготування сильних червоноармійців. Прирікаємо, що кожний піонір у віці від 10 до 16 літ буде знати, як обходитись з зброєю, протигазовою маскою, стрілятиме як Ворошилов, вивчить знання територій, засоби комунікації, хемію, газову війну і чужі мови. Також прирікаємо піддержувати зв'язки з піонірами (большовицькими скавтами) в чужих державах, щоби запевнити революційний переворот в цілому світі.

А деж „ненапад“?

—o—

Довкола афери Ставіського.

ДАЛЬШІ ПЕРЕСЛУХАННЯ.

ПАРИЖ, 31. III. ПАТ. Арештовані здогадні вбивники Пренса дальше випираються, неначеби мали щось спільного зі справою. Барон де Люса і Вантюр предложили алібі. Одначе слідча влада збирає дальше документи і рішила вивезти арештованих до Діжон. В мешканні третього арештованого Спіріто переведено ревізію і забрано багато документів.

Преса повідомляє, що у звязку з аферою Ставіського треба надіятися сензаційних арештовань. Спеціяльну увагу звертають на нараду, яку відбув головний слідчий судія Ордоно зі всіми своїми помічниками в Парижі і на провінції. Сьогодні слідчий судія переслухав деп. Пруста. Є це початок переслухання скомпромітованих парляментаристів, а саме деп. Пруста і Юлена та сен. Улена і ...

З українського життя на чужині.

ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО В БРЮСЕЛІ.

25. березня українська кольонія в Брюселі відсвяткувала свято Шевченкових роковин. На свято прибули члени Т-ва „Незалежна Україна" в Брюселі і земляки з бельгійської провінції. Після промови голови названого Т-ва, п. Олексюка, про життя, твори і значіння Т. Шевченка для українського національного відродження, п. Косець виголосив реферат на тему „Шевченко борець за волю України". Опісля слідували хорові продукції. Офіціяльна частина свята закінчилась відспіванням „Заповіту" і національного гимну.

Після того зібрана українська громада перевела решту вечора на милій гутірці, серед якої м. і. згадували ріжні Шевченківські сходини і свята в давніх роках на Україні. Признання стрінула пригадка п. Олексюка, щоби всі історичні памятки, які находяться в руках наших емігрантів у Бельгії, віддати до Музею Визвольної Боротьби у Празі.

Бельгійська преса про голод на Україні.

„Vers le Vrai", велика бельгійська тижнева газета (Брюсель) в числах 14, 15 і 16 за лютий ц. р. містить великий матеріял про голод на Україні. В числі 15 цей матеріял займає цілу сторінку.

Викликав ці кореспонденції відкритий лист проф. Ю. Яковлева, голови „Комітету Допомоги Голодуючим на Україні й на Кубані" в Брюселі, до бельгійського журналіста п. Жерена, який був у Радянщині і після того твердив на сторінках цьогож журналу, що на Україні нема голоду. Бельг. журналіст п. Радом вмістив в цьомуж журналі велику статтю з ріжними даними про голод і про протиголодову акцію, як українську так і чужинецьку.

„Le Pays Wallon" в числі 26. березня ц. р. містить велику статтю п. Ердаля про голод на Україні. Автор тут використовує широко між иншим сензаційні репортажі американця В. Гайтинга та француза П. Фредерікса, та гаутує з дописів-реклям всяких клієнтів „Інтуриста" та політичних гандлярів.

Відклик у справі Кашицького.

МОР. ОСТРАВА, 31. III. ПАТ. Після увільняючого присуду в процесі Кашицького прокуратор застеріг собі три дні для надуми. Тепер прокуратор зголосив відклик від увільняючого присуду. Зачувати, що проти Кашицького вплинули обвинувачення з інших громад. Тимчасом, як відомо, Кашицький покинув вже Чехословаччину.

ВТІКЛИ МАСОНИ.

Паризький „Ле Жур" повідомляє, що французька „Велика Льожа" перенесла свої архиви з Парижа до Брюселі. На думку часопису сталося це в звязку зі зміною настроїв суспільности в відношенні до масонерії та з побоювання ексцесів.

По широкому світі.

— В Еспанії йде дальше комуністичний терор. В ріжних містах приходить до сутичок з поліцією, причому вбито кількох поліцистів.

— Віцеканцлер Папен приїхав до Риму і замешкав в німецькій амбасаді.

— Папа приняв просьбу епископа Д'Ербіньї, щоби звільнити його зі становища голови комісії „Про Русія". Свого часу вязали його особу зі збличенням між Ватиканом і Совітами.

— Президент Рузвельт підписав проєкт закону, який касує прогібіцію на Гавайських островах.

Німеччина купує зброю.

Спеціяльний кореспондент нюйорського денника „Сан" з Берліна каже, що Европа зброїться далі фаптово, але все те покрите тайною неначе у війні. Він стверджує, що сусіди Німеччини обчислюють збройну силу Німеччини в той спосіб, що вона може поставити „через ніч" 3.000.000 вишколеного війська в повній зброї, з легкими танками, артилерією, літаками та всіми новітніми военними знадобами. Вкінці заявляє, що Німеччина замовляє за кордоном багато зброї та амуниції і навіть каблює за приспішенням достави замовлень.

Два місяці арешту за вбивство німецького вояка.

ВІДЕНЬ, 31. III. Суд в Інсбруці розбирав подію, що розігралася 25. листопада ц. р. над тирольською границею. Прийшло тоді до стрілянини між австрійською і баварською стежею, причому вбито одного баварського вояка. Коменданта австрійської стежі Штреле, що вбив вояка німецької Райхсвери Шумахера, якого тіло найдено на німецькій території, засуджено на два місяці арешту.

З українського життя на Буковині.

Свято в 70-ліття Олександра Купчанка.

У великій салі Українського Народнього Дому в Чернівцях відбулося 28. м. м. в год. 11 святочне засідання виділу, заступників, надзірної ради й заступників Т-ва Український Народній Дім. Управа цього товариства зійшлася, аби пошанувати свого довголітного голову, п. Олександра Купчанка.

Як тільки зявився на естраді ювилят, якому 28. березня ц. р. сповнилося 70 літ життя, привитав його хор спенсіонованих учителів піснею „Витаемо".

Заступник голови п. інсп. Антін Клим отворив засідання і гарною, довшою промовою звеличав заслуги ювилята як народнього учителя, господаря, інспектора, громадянина й голови товариства. На памятку теперішнім і майбутнім поколінням і як приклад гарної людини хочемо мати образ ювилята в своїй хаті закінчив голова своє слово, бажаючи голові „многая літа". Після того відслонено гарний портрет ювилята кисти академ. маляра проф. Е. Ліпецького. Той сам хор відспівав „многая літа".

Секретар товариства відчитав привітні письма від дирекції УНП, від посла д-ра В. Залозецького, від Українського Комітету Допомоги Україні, від Українського Козацтва „Запороже", від Комітету памяти О. Ю. Федьковича, від Музею Наровідання, від Тов. „Буковинський Кобзар", від Українського Народнього Театру, від Українського Мужеського Хору при Міщанській Читальні, від проф. о. екз. Петра Катеринюка; від представника українського спорту Сергія Орленка, від проф. унів. о. Дениса Єреміїва, від п. А. Лук-Лукашевича, к. бл. посла, від радника п. Антона Ганицького, від п. Власівки і т. д.

Устно витали ювилята від Українського Акад. Товариства „Чорноморе" і редакції „Самостійности" п. Квітковський, від Тов. „Жіноча Громада" п-і Аглая Федорович, від українських інжинірів у Румунії інж. Ґорецький, від Тов. „Українська Школа" д-р Кирилів, від Т-ва „Руська Бесіда" і редакції „Часу" д-р Л. Когут, від СУСОР п. Войнович, від Українського Театру п. Іван Робачик, від редакції „Самостійної Думки" п. Сильвестер Никорович, від Лікарської Поради д-р Вол. Гузар.

У своїй промові зворушений інспектор О. Купчанко подякував усім за прихильність. На цім закрито засідання виділу.

Як іде позичка „Рідній Школі“.

Як довідуємося, декуди кінчиться підготовка позички „Рідній Школі“, а декуди вже її здійснюють.

У **Борщеві** відбулася 23. березня нарада представників 41 громад Борщівщини у справі організації позички „Рідній Школі“. Головою позичкової комісії на Борщівщину вибрали о. прал. Йосифа Малицького з Борщева.

Зараз на другий день відбулася подібна нарада в **Іваню Пустім і Мельниці**. Головою комісії на цю околицю вибрали адв. кандидата м-ра Гната Баранника. Праця йде а повному ході.

У **Збаражі** зреферували справу позички „Р. Ш.“ на анкеті в лютому і на Загальних Зборах Філії „Просвіти“. Позичка вже впливає, дотепер на 600 зол., у цьому від Окружного Союзу Кооператив 200 зол., від Українського Народнього Банку 100 зол., від Українського Нар. Банку 50 зол.

З **Ряшева** надіслали дотепер 10 заяв та позичку „Р. Ш.“ на загальну суму 275 зол.

З **Підгаєць** пишуть, що на заходи пов. комісії позички чинні кооперативи з місць вишлють позичку в готівці зараз по Великодні.

У **Підгородді**, селі біля Галича, вибрали теж місцеву комісію позички, до якої увійшли як голова Семен Шевчук і члени Прокіп Воробчак, Фель Бобрис і Василь Духович. Зараз на нараді підписали по 25 зол.: читальня „Просвіти“ з кружком „Р. Ш.“, коол. „Луква“, коол. „Згода“, разом на 75 зол.

З **Равщини** прислали знову „Рідній Школі“ заяв на 350 зол.; у цьому заяву Українського Кооперативного Банку „Віра“ в Раві Руській на 75 зол. і д-ра Корнила Білозора на 50 зол.

На домагання з **Кракова** вислали їм 50 заяв до підпису позички „Р. Ш.“. Комісія так добре веде справу, що зажадала присилки дальших 50 друків заяви. Цікаве, чи візьмуть собі з того приклад деякі східно-галицькі міста?

Тепер уже черга на точне вплачування позичкових рат. Це конечне. Треба вплачувати правильно й точно, бо інакше не стало би місяців до повної сплати. Ну, і всеж таки готівка більше варта від заяв.

—o—

З відчитової салі.

Заходом Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка відчит д-ра І. Копача: „Клясицизм і модернізм“. (Саля „Бесіди“, 30-го березня.)

Привід до цього відчиту дала дискусія, що у свій час повстала підчас відчиту д-ра В. Сімовича, що читав переклад „Жаб“ Аристофана з історичним коментарем і деякими паралелями із сучасністю. Д-р І. Копач, як добрий знавець клясичних мов і літератур, невпинно зацікавлений усякими проявами сучасного життя, зібрав велику силу цікавих фактів до свого відчиту, переплітаючи факти клясичної старовини з актуальними подіями. Він — добрий промовець, першорядний педагог і вміє дуже складні проблеми передати при помочі ріжних прикладів популярно, загальнодоступно.

Та вибрана ним тема була для нього за широка. Виклад почався в год. 6.15 веч., а щойно в год. 7.08, прелегент, як сам заявив, приступив до самої теми. Його довжезний вступ складався з самих дигресій; кілька разів д-р І. Копач дякував „Т-ву письменників“, що дало йому нагоду поговорити на вибрану тему, кілька разів задумувався над тим чи має відповідні компетенції до такої теми, одночасно передавав факти з грецької історії, з життя великих трагіків, згадував про статті д-ра Ст. Барана в „Ділі“, про селянські довги, про голод на Україні, про свої студентські студії над Павльсеном і перекладав ріжні цінні думки грецьких письменників.

Коли прелегент дійшов до властивої теми, почав сумніватись, чи може її розвязати. Дуже влучний був його підхід до неї, коли ствердив, що поняття „клясичного“ і „модерного“ твору умовні, бо ті самі твори, що нині є модерні, завтра можуть заслужити на назву клясичних і клясичні можуть зберегти віками всю свою свіжість і актуальність. Жаль, що прелегент, зачіпивши стільки питань, не залишив часу на дискусію присутнім, дарма, що відчит заповідали як дискусійний. Тягнувся він дві години і слухачі втомлені рішили, що найкраще зректись виміни думок. Д-р І. Копач, великий оборонець клясичної літератури, дав своїм відчитом саме зразок наскрізь романтичного підходу до теми, переплутавши в ньому всі елементи; від цього відчит не став менше цікавий, але не мав, згідно з суворим, клясичним законом, ані міри, ані пропорцій, над якими панувалаб одна ясна провідна думка без зайвих додатків.

м. р.

Втеча банкира ошуканця.

У звязку з появою на водах Босфору грецького корабля „Майотіса“, на якому находиться американський банкир ошуканець Інсул, уряд Зл. Держав звернувся дипльоматичним шляхом до турецького уряду з домаганням, щоби негайно арештував Інсула і видав його американській владі.

ВАШИНҐТОН. Одержавши від американського амбасадора при турецькому уряді звідомлення про умовини, які поставив турецький уряд у відповідь на домагання арештування Інсула, державний департемент переслав телеграфічно до Анкари копію наказу арештування Інсула.

ЛЬОНДОН, 31. III. ПАТ. Корабель „Майотіс“ задержався на Босфорі, щоби тільки забезпечитися харчами і находиться в дорозі до Батум, звідки Інсул крізь Кавказ задумує дістатися до Табрісу й осісти в Персії. Інсул цілком зломаний теперішніми переживаннями і боїться, щоб його не видали американській владі. Чотирьох людей пильнує його день і нічию. Американський міліонер заангажував двох найкращих турецьких адвокатів для оборони перед турецьким трибуналом.

АРЕШТУВАЛИ ІНСУЛА?

З Істамбулу повідомляють, що турецька влада арештувала корабель „Майотіс“, на якому є Інсул. Спеціяльний турецький трибунал порішить, чи вільно видати Інсула Зл. Державам.

Аг. Аваса повідомляє, що турецька влада зажадала від капітана „Майотіса“, щоби видав Інсула, та він відкинув це домагання. Грецький консулят в Істамбулі займається тією справою. Колиб уряд Зл. Держав кілька хвилин пізніше зажадав був від турецької влади придержання корабля „Майотіс“, він був би вже покинув істамбульську пристань і причалив би до Констанци, де Інсул міг би спокійно поселитися.

Паломництво до Святої Землі.

Від Товариства Св. Андрея у Львові дістали ми до поміщення таке повідомлення:

Дня 15. травня ц. р. улаштовує Товариство Св. Андрея у Львові під ласкавим протекторатом та особистим проводом Преосвященого Кир Івана паломництво до Св. Землі з такою програмою:

15. V. Виїзд зі Львова
16. V. Виїзд кораблем з Констанци.
17. V. Виїзд з Костантинополя.
20. V. Приїзд до Яффи, виїзд самоходами до Єрусалиму.
21. V. Оглядання Гетсеманії, прогульки до Вефлеєму, Мертвого Моря, Єриху і Йордану.
22. V. Відїзд з Єрусалиму до Назарету і прогулька на гору Табор.
23. V. Прогулька до Тиберіяди, опісля через Кафарнаум і Галилейську Кану до Гайфи. Всідання на корабель.
26. V. Оглядини Атен.
28. V. Звиджування Константинополя.
29. V. Приїзд до Констанци, висідання з корабля.
30. V. Приїзд до Львова.

Кошти участи в паломництві враз з переїздами залізницею, кораблем, автобусами, повним удержанням, готелями, портовими податками, оплатами, напитками для готелевої і реставраційної служби, пашпортом, візами, оглядинами і т. д. залежно від місця на кораблі хитаються від зол. 690 до зол. 1.220.

Надто за окремою оплатою буде улаштована з Єрусалиму 14-денна прогулька по Св. Землі і до Єгипту.

Зголошення до 15. квітня приймає та подає подрібні інформації: **Паломницький Комітет Товариства Св. Андрея у Львові, Руська 3.**

—o—

НОВИНКИ

— **Успіх українського співака.** Михайло Островерха, відомий в українських мистецьких колах ліричний тенор, який минулого року давав концерт „Пісень і Дум“ у салі Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові, дістав несподівано покликання до медіолянської опери „Ля Скаля“. Можна догадуватися, що у високій мірі вплинула на це інтервенція італійських політичних чинників, серед яких дуже додатнє враження викликала книжка нашого співака „Муссоліні, його життя і чин“. Витаємо щиро нашого співробітника з його успіхом.

— **Українська вистава у Великому Театрі у Львові.** Як довідуємося, третього дня наших великодніх свят 10. квітня ц. р. відбудеться у Великому Театрі у Львові святочна вистава з нагоди 70-ліття української сцени. Граймуть к... дому клясичну песу „Перехитрили, або пошились в дурні“. Перед виставою голова комітету будови Українського Театру виголосить святочну промову. Вистава напевно переміниться у велику національну манифестацію.

— **Перед Всеукраїнським Жіночим Конгресом.** Довідуємося, що 31. березня відбулося в домівці „Союзу Українок“ у Львові засідання передконґресової комісії, в якому взяли участь між ін. пані: Мілена Рудницька, Евстахія Тешевська, Блянка Баранова, Іванна Блажкевичева, Муринова (з Рогатина) і Стефа Чижовичівна, на якому остаточно зговорилися щодо двох рефератів на конґресі, за які йшов спір. А саме реферат на тему евґеніки залишено з тим, що на референта рішено упросити д-ра О. Назарука. Другий реферат на тему моралі з жіночого руху ... сі має виголосити директор Черча ред. Лев Лепкий.

— **Концерт пяніста Романа Савицького.** В пятницю 13. квітня ц. р. у великій салі Музичного Т-ва ім. Лисенка відбудеться в год. 8-ій вечором концерт пяніста Романа Савицького. В програму концерту входять: Д. Шкарлятті, Бах-Таузіґ, Бетовен, Шопен, Н. Нижанковський (нова суіта вперше у Львові) і В. Барвінський.

— **Українцям Познанщини і б. Конґресівки до відома:** В днях 1, 2. і 3. квітня буду на св. Хресті біля Кельц; 7, 8. і 9. квітня буду в Грудзьондзу; 10. 11. і 12. квітня буду у Вронках; 13, 14. 15. квітня в Равічі, 16. і 17. квітня в Корнені, 18. і 19. квітня в Ломжі, 23. і 24. квітня в Сєдльцах. Оскільки українці, які живуть в околицях вище згаданих міст, зібралися би на місці мого хвилевого побуту, то я відправив би для них окремо св. Службу Божу в місцевих парохіяльних церквах. Мешкати буду при вязницях згаданих місцевостей. — Львів, 29. 3. 1934. о. д-р Осип Клодочний.

— **На будову Національного Музею** у Львові вул. Мохнацького 42 (ПКО 153.422) зложили: ... М. Сірко 10.— (разом 50.—), „Медична Громада“ 10.— о. Л. Залужний 5.— (60.—), Л. Мороз 0.50 (33.30), Н. Н. 7.35 і Одарка Брикович ... місць святочних поздоровлень 5 зол. Досі зібрано в 1934 р. 37.85 зол., а видано на будову 130 зол.

— **Страйки в Польщі.** Як виходить із останніх статистик, в III. кварталі м. р. занотували в Польщі загалом 194 страйки, що обняли 1.405 заведень. Страйкувало 40.679 осіб. Втрачених робітничих днів було 271.265. З заг. числа 138 страйків торкалося платень. Виграних вповні або в части було 146 страйків. Із заг. числа страйків 18 припадає на хліборобство, 9 на гірництво, 9 мінеральний промисл, 21 металевий, 43 волокнистий, 2 паперничий, 7 шкіряний, 10 деревний, 2 споживчий, 7 одяговий, 30 будівельний, 4 поліграфічний, 1 торговля та кредит, 1 готелево-ресторанний, 1 виставовий, 8 заведення прилюдного життя. Найбільше припадає страйків на будівельний промисл, бо аж 355 тих заведень. Найбільше робітників страйкувало у волокнистому промислі: 9.017, найбільше робітних днів втратив будівельний промисл: 104.593.

— **Заборона заложення КОК-у в Кремянці.** 15 березня ц. р. кремянецьке староство не приняло до відома заложення в Кремянці Т-ва „Комітет організації кооператив" на тій підставі, що „повстання його може спричинити нарушення спокою або публичного порядку, бо частина місцевої людности є неприхильно настроена до заложення цього т-ва і не має довіря до його основників".

— **Уповновласнення для президента.** Вістник законів з 31. березня ц. р. містить закон з дня 15. березня ц. р., що уповажнює президента Ріпосполитої видавати розпорядки зі силою закону. Закон входить в життя з днем оголошення.

— **Ексмісії** безробітних із 1- та 2-кімнатних мешкань припинено до 31. жовтня 1934 р.

— **Гітлерівські гроші.** У варшавських банках і конторах виміни появилися останніми днями перші німецькі монети 2-і 5-маркові. Монети ті мають вибитий новий німецький державний герб „гакенкрайц" і напис „Загальний інтерес понад приватний".

— **Злодії.** До малої семинарії при в. Театинській добулися злодії й отроївши ланц. пса, пробували при помочі драбини дістатися до канцелярії на третім поверсі, одначе сполошені — втікли.

—**Бандитизм на Покутті.** До мешкання Катерини Стефанишин в Рунгурах пов. Коломия добулося вночі пятьох людців з почорненими лицями і під загрозою зброї зажадали від наляканої жінки видачі грошей. А що вона не мала ніякої готівки, бандити побили її до безтями і втікли. — Тої самої ночі брати Петро і Юра Записаки напали в лісі Луча-Рушор на свояка В. Записака, що повертав з Яблонова і побивши його тяжко зрабували 20 зол.

— **Процеси Юсуповів.** Повновласник княгині Ірини Юсупов, адвокат Боклі, заскаржив дирекції 1.600 американських кінотеатрів, що висвітлювали фільму продукції Метро-Голдвін-Маєр п. н. „Распутін", за відшкодування. Одночасно тойже адвокат, ділаючи в імені кн. Фелікса Юсупова, заскаржив фірму Метро-Гольдвін-Маєр за образу. Він домагається відшкодування у висоті 2 міліонів долярів.

— **Акція совітських безбожників.** Як повідомляють з Москви з приводу Великодня, розпочалася там енергійна акція безбожницьких союзів. У самій Москві змобілізовано пів міліона жінок, які почавши від Великої Пятниці аж до вівтірка після Великодня будуть демонструвати перед церквами проти релігії. Одночасно влада оголосила всім членам компартії, що кожний хто піде до церкви, буде виключений з партії і негайно втратить посаду.

— **Нині відкриття Цирку Станевських.** Нині в год. 4.15 попол. відбудеться на пл. Бема святочне відкриття відомого не лише в краю, але й за кордоном варшавського цирку Станевських. Афіші, розліплені на мурах міста, заповідають ревеляційну програму, дотепер у Львові небачену. Поодинокі точки програми — це правдиві архитвори циркової штуки, які безперечно львівська публика прийме з правдивим захопленням. З цією програмою приїхали до Львова артисти-феномени, яких прізвища постійно електризують і захоплюють публику в найбільших метрополіях світа. Вже від завтра подивлятимемо на арені цирку родину Фонґнерів, відважних джокеїв, признаних за найліпших на континенті, неарівнаний квартет предотепних комиків Труцці напевно розсмішить публику до сліз, п. дир. Л. Станевська зарепрезентує власну тресуру расових коней найчистішої крови, акробати греки „7 Карілі" задемонструють величаві акробатичні еволюції, фоки Валенди захоплять Вас, як і шимпанси з людським інтелектом. Позатим 15 суператракцій до цілости добірної і знаменитої програми Цирку Станевських. Всі що бажають емоцій і вражінь, стрінуться на святочній виставі в цирку.

—o—

СПОРТ.

СПОРТОВІ ЗМАГАННЯ У ЛЬВОВІ.

В неділю 1. ц. м. розіграє Україна тов. змагання з Гасмонеєю на Цитаделі. Початок: год. 11.30 передпол. Попередять резерви.

В год. 4. попол. розіграє Погонь на власному грищі змагання з мадярською дружиною Бочкай з Дебречину, яка в табелі І. мадярської ліги займає 3-е місце.

В понеділок передпол. грає Гасмонея з Чорними на Цитаделі, а Погонь пополудні вдруге з Бочкаєм.

Із судової салі.

ПІД ЗАМІТОМ ДЕРЖАВНОЇ ЗРАДИ.

29. березня ц. р. відбулася в Станиславові перед судом присяглих розправа проти Ярослава Тутки 19-літнього хлопчини з Перловець пов. Галич. У Тутки поліція найшла більшу скількість протишкільних летючок і про напад на почтовий уряд у Городку Яг., як також кілька примірників „Сурми", Бюлетини ОУН і кілька примірників „Юнак-а".

Прокуратура закинула Тутці приналежність до ОУН і кольпортажу летючок. Розправа велась при замкнених дверях. На поставлені присяглим питання в напрямі злочину головної зради (арт. 97 к. к.) і проступку з арт. 155 к. к. присяглі 7 голосами проти 5 потвердили вину обвинуваченого а трибунал по довшій нараді засудив Тутку на 2 роки вязниці з зачисленням слідчого арешту. Обвинуваченого боронив адв. д-р Бих.

—o—

Театри.

Укр. Нар. Театр ім І. Тобілевича: **Яворів.**

1. IV. Весела вдовичка.
2. IV. Цілунок перед дзеркалом
3. IV. Пепіна.
4. IV. Гра на замку.
8. IV. Сонце руїни.
9. IV. Корневільські Дзвони
10. IV. Наша Парада.

Великий Міський Театр.

Неділя, 1. IV. год 7·30 веч. „Товаріщ", Абон. 13.

Понеділок, 2. IV. год. 3·30 попол. „Товаріщ", Або. 13.

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 1. IV. год. 7·30 веч. „Родина". Абон. 12.

Понеділок, 2. IV. год 2·30 попол. „Родина". Абон. 12.

Цирк Станевських.

Неділя, 1. квітня, понеділок 2. квітня дві вистави: в год. 4.15 і 8.15.

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Секе Сакаль).
АТЛЯНТИК: „Ескімо".
КАСІНО: „Танцююча Венус".
КОЛІСЕЙ: „Вулиця" (Сільвія Сідні), ревія „Весела крашанка".
КОПЕРНИК: „Кохає, любить, шанує".
МАРУСЕНЬКА: „Кохає, любить, шанує".
МІРАЖ: „Пісня пісень" на осн. повісти Судермана (з Марл. Дітріх).
МУЗА: „Дияволів брат" (Денис Кінг, Льорель і Гарді).
ПАЛЯС: „Марш Ракочія".
ПАН: „Д-р Мабіз" і ревія.
ПАСАЖ: „Кайдани життя".
СВІТ: „Король циганів" (Хозе Мохіка).
СТИЛЕВЕ: „Шибеник із Еспанії" ревія „Святочний сир".
ХИМЕРА: „Моя мрія то ти" (Ліліяна Гарвей).
УТІХА: „В твоїх обіймах, ревія „Фік-Мік Мальвіна".

Закордонне радіо.

Неділя, 1. квітня 1934.

Відень (506,8) 11.20, 12.30 Концерт, 20.05 „Дас Гробе Гемд" нар. песа Карльвайса; **Братислава** (295,8) 21.00 „Стегуни" оп. Косталя; **Прага** (470,2) 19.15 Весела муз.-вок. програма, **Париж** (1796) 15.30 „Monсіер Папільон" оп. Ляфаржа, **Білгород** (437,3) 12.15 Популярні мельодії, 13.10, 19.00 Спів. **Люблянa** (569,3) 20.00 Великодні пісні, **Берлін** (356,7) 20.00 „Дер Тромпетер фон Секінген" оп. Реслера, **Кеніґс-вустергавзен** (1571) 16.00 Весела 1-квітнева авдиція, **Лянгенберг** (455,9) 17.30 Нові пісні, **Ляйпціґ** (382,2) 19.00 „Тангайзер" оп. Вагнера, **Минхен** (405,4) 9.05 Весняні пісні, 18.20 Скрипка, **Будапешт** (550,5) 12.40 Концерт 18.00 Циг. музика, 19.25 Оп. арії, **Міляно** (368,6) 17.00 Симф. концерт, 22.55 Опера, **Рим** (420,8) 17.00 „Воскресення" ораторія Перосія, 20.45 „Сі" оп. Масканія.

Понеділок, 2. квітня 1934.

Відень (506,8) 11.20 Симф. концерт, 12.30 Концерт, 20.00 „Пімста лилика" оп. І. Штравса (з участю Ел. Шуман і Пікавера), **Братислава** (298,8) 10.30 17.30 Спів, 19.15 Віольончеля, **Брно** (326,4) 19.15 „У кавказьких козаків", 20.00 Чеська музика. **Прага** (470,2) 10.00 Рел. музика, спів, 11.00 Квартет, **Париж** (1796) 15.00 Оп. мельодії, **Білгород** (437,3) 16.00 Спів, 20.30 Трансм. з театру, **Рига** (514,6) 15.30 Лотиські пісоньки, 21.05 „Великдень у Росії" увертюра Рімського-Корсакова, **Берлін** (356,7) 18.40 Пісні й камер. музика, **Ляйпціґ** (382,2) 16.00 Нар. пісонька, **Мінхен** (405,4) 13.00 Концерт, **Мілякер** (522,6) 20.00 „Енхен фон Тарав" оп. Штрекера, **Букарешт** (212,6) 17.30 Бесарабські пісні (Марія Фрунза), 18.20 Скрипка, **Сотенс** (443,1) 20.00 „Фавст" оп. Гунода, **Стокгольм** (435,4) 17.05 Шведська музика, 20.00 „Князь Люксембург" оп. Легара, **Будапешт** (550,5) 12.50 Концерт оп. орхестри, 14.00 Нар. пісоньки, **Міляно** (368,6) 17.00 Фестіваль суч. музики, 21.00 Скрипка (Тібо).

Львівське радіо.

Неділя, 1. квітня 1934.

15.00 Збірна сільська авдиція, 16.20 Весела авдиція для дітей від 5—90 літ, 16.50 Чвертьгодина славних артистів, Джімо Пасеро, бас (гр. плити), 17.05 Новеля: „Дзвони", 17.20 Нар. авдиція „Великодна містерія", 18.00 Авд. „Від сьогодні з пісонькою іду між люди", 18.40 Концерт гітаристів, 19.00 Для молоді „Що чувати в світі", 19.20 Спів (Мик. Матовський), 19.40 Грам. плити. 20.00 Вибрані думки, 20.02 Концерт (симф. орхестра, спів, Ева Бандровська), 21.00 Великодна балачка, 21.15 На веселій львівській хвилі, 22.15 Джезовий концерт, 23.00 Танкова музика.

Понеділок, 2. квітня 1934.

9.00—10.05 Ранішня авдиція, 12.10 Метеорольоґ. вістки, 12.15 Солісти (музика, спів), у перерві музичний відчит, 14.00 Рільнича балачка, 14.20 Гр. плити, 14.50 Сільська авдиція „Лови злодія", 15.20 Легкий концерт, 16.00 Для дітей „Великодна ревія", 16.30 Спів (Умберто Манцза, тенор), 16.50 Оповідання „Великдень", 17.05 Лист без адреси (авд. Корн. Макушинського), 17.45 Музика з гр. плит, 17.55 Спів (Вермінська), 18.45 „У китайському театрі", 19.00 Три знаки запиту, 19.10 Всячина, 19.30 Фейлетон, 19.50 Вибрані думки, 19.52, 23.05 Гр. плити, 20.00 Трансм. з Відня „Пімста лилика" оп. І. Штравса (в перерві: Спортові вістки).

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у приватних оборотах 5.28—5.29, фр. франки 34.90—34.92, швайцарські франки 171.30—171.60, бельгійські франки 24.60—24.70, фунти стерлінги 27.10—27.20, німецькі марки 209—210, австрійські шилінги 97 і пів — 98 і пів, чеські корони 21.40—21.70.

Золото: Доляри 8.98—9.02, фр. франки 35.30—35.70, рублі 46.50—47.00, австр. корони 37.50—37.80, дукати 83.50—84.00.

Срібло: Фльорени 0.75, рублі 1.25 корони 0.30.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ, капи найновіші, ручної роботи зол. 9·—. Вовняні ковдри брокатові за безцін. **Фрайліх,** Львів, Сикстуська 21. 26/33 6—7

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить найвищі ціни Домбровський і Розважевський. Львів, Академічна 2. 73/53 5—10

ФОРМИ до тіста і кухонне начиння поручає **М. Костюк.** Львів, Шайнохи ч 2. 27/33 3—5

СОРОЧКИ спортові мужеські **зол. 2·36** виконує і продає **Вирібня** біля **„Реномa"** Львів, Сонішна 9. 1318 3—20

СВІЧНИКИ власного виробу три полумені від золотих 17. Райкес, Городецька 23. біля Народньої Торговлі. 1319 4—10

НА СВЯТА — Вуженина у фірмі — Ян Комі, Городецька 3, Личаківська 15. — Прийди і переконайся! 1306 4—15

ЧОТИРИ покої, передпокій, кухня, новітній комфорт, центральне огрівання, городчик. Гроховська 4. ріг Листопада при трамвайній зупинці. 13·25 2—2

3. ПОКОЇ. передпокій. кухня, комфорт 90 зол. Тарновського 43. 1325 2—2

ОКАЗІЙНО продам 2-поверхову камяницю бічна Личаківської, комірне 8.220 зол. за 55.000. Ігнат, Львів, Куркова 24 2—2

ПРОДАМ на догідних умовинах віллю комфортову або винайму. Декерта 11. біля „Маслосоюзу". 1325 2—2

НАЙКРАЩІ ВЕЛИКОДНІ ЛИСТІВКИ всіх видань найдете тільки в „СОЮЗНІМ БАЗАРІ", Львів, Руська 20. **Богатий вибір! Ціна 10 сот. за штуку.** 1333 2—3

НАЙЩАСЛИВІШІ, найновіші оферти подружжа жінок, мущин доставляє часопис „Джерело Щастя", Львів, Косцюшка 16. Ціна 50 сот. марками. 1340 1—1

ЕМЕРИТОВІ, аматорові саду, шовковиків і пасіки, дам хату й опал Гарасовський, Любачів. 1339 1—2

РАДІОАМАТОРИ осягнуть найліпші висліди, купуючи в найдешевшім джерелі у краю. **Електрокабель,** Львів, Коперника 10, тел. 14-21. 1291 3—5

МОТОЦИКЛІ нові і вживані, ровери від 120 зол., поручає Автоспорт, Львів, Словацького 2. 1312 4—20

НАПРАВА вічних пер „Прецизія", Рутовського 12 — Ринок 24 (Брама Андріолього). 76/53 9—10

ЦІННИК обуви фірми **„Ар-Ка",** Хорунщина 11 а: Мужеські півчеревики зол. 22·—, зелівки мужеські 3·—, жіночі 2·20, обцаси мужеські 1·40, жіночі 0·70. 14—25

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ДРУГЕ ОГОЛОШЕННЯ.

Акційна Спілка для будівельного промислу, перше Іван Левинський у Львові, подає до відома акціонарів, що XII. звичайні Загальні Збори акціонарів відбудуться дня 18. квітня 1934 року в год. 18. у конференційній салі Кооперативного Банку „Дністер", Львів, вул. Руська ч. 20. з таким порядком нарад:

1. Звідомлення Управи і предложення рахункового замкнення за 1933 рік.
2. Звідомлення Надзірної Ради з висліду провірки звідомлення, білянсу та рахунку зисків і втрат.
3. Затвердження звідомлення, білянсу і рахунку зисків і втрат та уділення Управі і Надзірній Раді абсолюторії.
4. Ухвала щодо розділу чистого зиску.
5. Ухвала щодо збільшення скількости членів Надзірної Ради до десяти.
6. Вибір трьох чи пак чотирьох членів Надзірної Ради на три роки.
7. Вільні внесення.

Хто має 10 акцій, має право одного голосу на Загальних Зборах. В цілі виконання права голосування треба акції, що доказують право голосування, зложити найпізніше на вісім днів перед Загальними Зборами в ліквідатурі Кооперативного Банку „Дністер" у Львові, вул. Руська 20.

Львів, дня 29. березня 1934.

Управа:

інж. Павло Дурбак. инж. Інж. Роман Кєлтуяна

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.